

عنوان مقاله:

کارایی فنی مصرف آب در زیربخش زراعت ایران با استفاده از مدل ناپارامتریک تصادفی فراگیر داده ها

محل انتشار:

فصلنامه مدیریت آب و آبیاری، دوره 12، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

سمیه شیرزادی لسکوکلاهی - ۱. استادیار، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ایران.

پروین قادری نژاد - دانشجوی دکتری، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ایران.

زهرا نعمت الهی - ۳. دانش آموخته دکتری، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ایران.

خلاصه مقاله:

از مهم ترین ابزارهای اقتصادی در ارتقاء بخش کشاورزی، استفاده بهینه از میزان نهاده ها به ویژه نهاده آب می باشد. کمبود آب و هزینه های سنگین تامین آن، افزایش کارایی و ارزش مصرف آب را به یکی از مهم ترین هدف های ملی مطرح نموده است. لذا این پژوهش با هدف بررسی کارایی مصرف آب در زیربخش زراعت کشور صورت گرفته است. بدین منظور، از مدل ناپارامتریک تصادفی فراگیر داده ها (StoNED) استفاده شده است. داده های پژوهش شامل تولید ناخالص محصولات زراعی آبی، میزان مصرف آب، نیروی کار و نهاده های واسطه در زیربخش زراعت ۳۰ استان کشور طی سال های ۱۳۹۴-۱۳۸۴ می باشند که از سایت وزارت جهاد کشاورزی جمع آوری شده است. بر اساس نتایج به دست آمده، میانگین کارایی کل نهاده های تولیدی در زیربخش زراعت، برابر با ۹۳/۳۶ درصد و میانگین کارایی آب آبیاری طی دوره مورد بررسی در این زیربخش برابر با ۸۳/۰۲ درصد بوده است (میانگین دوره ای). کارایی آب آبیاری در تمام سال های مورد بررسی، کمتر از کارایی کل نهاده های تولید بوده است. بنابراین با توجه به پایین بودن کارایی مصرف نهاده آب نسبت به دیگر نهاده های مصرفی، پیشنهاد می شود، کلاس های ترویجی در راستای آگاه سازی کشاورزان جهت استفاده درست و بهینه این نهاده صورت گیرد. همچنین نتایج این پژوهش نشان داده است که میانگین کارایی آب استان های کشور در زیربخش زراعت برابر با ۸۳/۱۴ درصد بوده است (میانگین مقطعی) که استان های گیلان و قم به ترتیب بیشترین (۸۷/۷۶ درصد) و کمترین (۸۵/۸۱ درصد) میزان کارایی آب را طی دوره مورد بررسی داشته اند. لذا در راستای بهبود کارایی مصرف آب، پیشنهاد می شود که در برنامه ریزی کشت استان های با کارایی پایین آب شامل قم، ایلام، خراسان جنوبی، اردبیل، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، کردستان، سمنان و خراسان شمالی، اقداماتی هم چون بهبود سیستم آبیاری محصولات زراعی و اصلاح الگوی کشت به سمت کشت محصولات کم آب بر و بهینه سازی آن انجام گیرد.

کلمات کلیدی:

آب، زیربخش زراعت، کارایی فنی، مدل ناپارامتریک تصادفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1434583>

